

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 6 lipca 2026 r.

znak sprawy: DSR-IVa.054.1.2026.WŚ

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 17487 Pana Posła Tomasza Piotra
Nowaka

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację dot. przyszłości polityki spójności UE po 2027 r. oraz zasad podziału środków przedstawiam następujące informacje.

Polityka spójności pozostaje jednym z kluczowych instrumentów wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmniejszania dysproporcji regionalnych. Rząd RP konsekwentnie opowiada się za utrzymaniem jej silnej roli, odpowiedniego poziomu finansowania oraz zasad uwzględniających rzeczywiste różnicowanie rozwojowe pomiędzy regionami.

Ad 1. Czy rząd RP w negocjacjach dotyczących polityki spójności po 2027 roku będzie zabiegał o utrzymanie odpowiedniego poziomu finansowania dla regionów, w których poza dużymi metropoliami nadal występują znaczące dysproporcje rozwojowe?

W ramach polityki spójności UE, regiony są klasyfikowane do trzech kategorii w zależności od poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, mierzonego przede wszystkim wartością PKB na mieszkańca w relacji do średniej UE.

Kategoria regionu wpływa bezpośrednio na maksymalny poziom współfinansowania unijnego. W perspektywie finansowej 2028–2034, zgodnie z art. 20 projektu rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich,

Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i bezpieczeństwa na lata 2028-2034 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2023/955 i rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509, COM(2025)565 maksymalny poziom dofinansowania unijnego ma wynosić:

- do 85% dla regionów słabiej rozwiniętych,
- do 60% dla regionów przejściowych,
- do 40% dla regionów lepiej rozwiniętych.

Kwestie finansowe, w tym poziomy dofinansowania w ramach rozporządzenia dot. Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR) obecnie są przedmiotem negocjacji w Radzie UE. Polska w ramach tych prac zgłosiła szereg postulatów, w tym m.in. zapewnienie odpowiedniej alokacji dla PPKR, zwiększenie poziomu dofinansowania unijnego, w szczególności dla regionów przejściowych, które w obecnej perspektywie zaliczane są do kategorii słabiej rozwiniętych.

Postulujemy także, niezależny od kategorii regionu, wyższy bo 85% poziom dofinansowania UE dla projektów realizowanych w ramach sektorów transportu, energetyki oraz środowiska w przypadku państw, których Dochód Narodowy Brutto na mieszkańca jest niższy niż 90% średniej UE.

Należy jednocześnie podkreślić, że powyższe kwestie pozostają elementem negocjacji Wieloletnich Ram Finansowych 2028-2034 na forum Rady UE. W związku z tym, ostateczne ustalenia będą zależne od osiągniętego kompromisu w tym zakresie między wszystkimi 27 państwami członkowskimi,

Ad 2. Czy Ministerstwo analizuje problem zawyżania wskaźników zamożności całych województw przez silne ośrodki metropolitalne, co może prowadzić do ograniczenia wsparcia dla słabiej rozwiniętych powiatów i gmin?

Występowanie istotnych różnicowań wewnątrzregionalnych jest elementem analiz i prac w zakresie krajowej polityki regionalnej w MFiPR. Szczególną uwagę skupiamy na badaniu różnic rozwojowych pomiędzy ośrodkami metropolitalnymi i ich bezpośrednim otoczeniem a obszarami pozametropolitalnymi, obejmującymi między innymi miasta średnie i małe, obszary wiejskie oraz terytoria oddalone od głównych centrów rozwoju oraz na opracowywaniu rozwiązań. W tym procesie posługujemy się wskaźnikami, które odzwierciedlają rzeczywistą sytuację społeczno-gospodarczą poszczególnych powiatów i gmin, a nie wyłącznie wskaźnikami zagregowanymi dla całego województwa. Wynika to z faktu, że wysokie wartości wskaźników osiągnięte przez silny ośrodek metropolitalny mogą wpływać na średni wynik całego regionu, przestaniając występujące w jego obrębie deficyty rozwojowe.

W prowadzonych analizach stosowane są zróżnicowane przekroje terytorialne, obejmujące (zależnie od dostępności i jakości danych) poziomy powiatowy i gminny, ze szczególnym uwzględnieniem kategorii miast oraz obszarów

wiejskich. Analizowane są przy tym nie tylko klasyczne mierniki gospodarcze, takie jak poziom produktu krajowego brutto lub produktywność, lecz również wskaźniki demograficzne, społeczne, infrastrukturalne i środowiskowe, sytuacja na lokalnych rynkach pracy, dostępność usług publicznych oraz finansowa samorządów, co pozwala identyfikować obszary kumulacji wyzwań rozwojowych, które pozostawałyby niewidoczne w przypadku posługiwania się wyłącznie danymi zagregowanymi dla całego regionu.

Kluczowym założeniem powyżej zarysowanego podejścia jest prowadzenie analiz terytorializowanych na możliwie niskim, uzasadnionym dostępną danymi poziomie, a następnie wykorzystywanie wyników tychże analiz przy projektowaniu przyszłych działań. Podstawą kierowania interwencji powinno bowiem być rzeczywiste natężenie wyzwań występujących na poszczególnych terytoriach, jak również ich specyficzne bariery rozwojowe i dostępne potencjały. Podejście to jest rozwijane w ramach prac nad nową krajową strategią rozwoju regionalnego 2035 z perspektywą czasową do 2035 r. Jednym z kierunków opracowywanej polityki będzie skuteczniejsze powiązanie polityk sektorowych z ich oddziaływaniem terytorialnym, tak aby cele i rezultaty interwencji były określone również w odniesieniu do konkretnych obszarów poziomu subregionalnego.

Ad 3. Czy rząd RP rozważa przedstawienie na forum UE propozycji bardziej sprawiedliwego podziału środków, uwzględniającego różnice pomiędzy dużymi metropoliami a obszarami peryferyjnymi w obrębie tego samego regionu?

Polska ma otrzymać 123,3 mld euro na realizację Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego – jest to najwyższa alokacja wśród wszystkich państw członkowskich i stanowi ok. 15% łącznej puli dostępnej w ramach zarządzania dzielonego.

Nowa architektura programowania i wdrażania PPKR zakłada, że to państwo członkowskie dokona podziału środków w ramach Planu, uwzględniając wymogi odnośnie minimalnych limitów środków na poszczególne obszary, takie jak Wspólna Polityka Rolna, czy regiony słabiej rozwinięte. W ramach przygotowania PPKR dla Polski kwestie rozwojowych zróżnicowań wewnątrzregionalnych będą brane pod uwagę. Zakłada się utworzenie rozdziałów regionalnych w ramach Planu, w ramach których samorządy wojewódzkie będą mogły same określać priorytety wsparcia, sposób wspierania oraz wysokość nakładów na poszczególne inwestycje, mając jednak na uwadze wskazane cele szczegółowe Planu i oczekiwane rezultaty strategiczne.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/